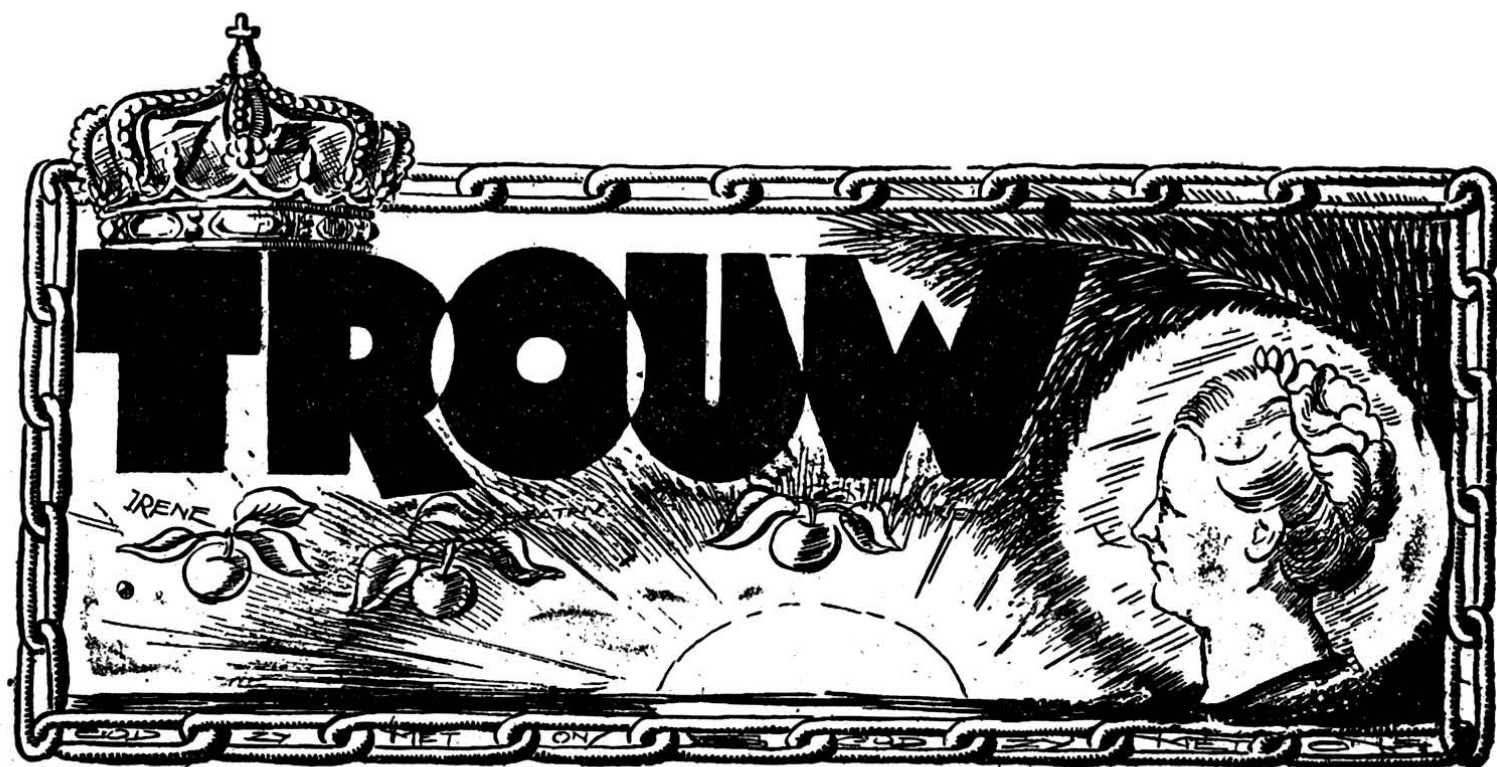

1e JAARGANG

No. 8

Ja, zij zullen
Zich vervullen
Deze tijden van geluk.

Deez' ellenden
Gaan volenden
En verpletterd wordt het juk.

20 JULI

1943

ONZE STRIJD OM INDIË.

Wanneer iets ons duidelijk maakt dat het een daad van goed Staatsbeleid is geweest van onze Koningin om in Mei 1940 naar Engeland te gaan, dan is het wel de discussie, die er in de geallieerde landen en met name in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika plaats vond over de toekomst van Indië.

De Koningin heeft dat reeds terstond na haar komst in Engeland zoo aangeduid. De reden dat Zij het lot van Haar volk in het bezette gebied niet kon deelen, was dat er voor Haar gedurende den oorlog een taak was weggelegd, die verband hield met het feit, dat Nederland overzeesche gebiedsdeelen had, die Zij gedurende den oorlog niet aan hun lot kon overlaten. Dit was in het belang van die gebiedsdeelen zelf, en in het belang van ons volk en ons rijk als geheel. Het Koninkrijk der Nederlanden, verspreid als het is over vier werelddeelen, moest gedurende den oorlog, in den raad der volkeren, telkens als het zou gaan over zaken, die de toekomst van dat rijk als geheel of van een zijner deelen raken, zich kunnen doen hooren en dan vooral en het liefst door zijn meest competente stem.

Wij weten dat men in de wereld over het algemeen niet vanzelf aan zijn recht komt. Dat recht moet bepleit worden. Daarom zijn wij zoo dankbaar dat wij op het oogenblik in onze Koningin onze pleitbezorgster hebben.

In Amerika is men er zich van bewust dat zeer belangrijke bijdragen voor de herovering van Nederlandsch-Indië moeten komen van de zijde der Vereenigde Staten. Dit heeft tot gevolg dat men aldaar, met een naieve toepassing van de leus: Wie betaalt, beheert, zich begeven heeft in een zekere vrijmoedige discussie over de toekomst en de toekomstige status van Nederlandsch-Indië.

„Mannen zooals Wendell Wilkie” (Roosevelts tegencandidaat voor het Presidentschap bij de laatste verkiezingen), zoo lezen we in „Vrij Nederland” (Londen) van 6 Februari 1943, „bepleitten het denkbeeld om geheel Indië tot een soort pupil van de vereehigde volken te maken, zijn onmetelijke voorraden petroleum, tin en rubber vrij ter beschikking van de gansche wereld te stellen en de geheele opbrengst van Indië's hulpbronnen aan te wenden voor Indië's eigen gezondheid, eigen opvoeding, en voor Indië's ontwikkeling tot zelfregering”.

De verwerkelijking van dit plan van Wilkie zou in feite betekenen de ontbinding van den band Nederland—Indië, zooals wij die sinds eeuwen hebben gekend en de oplossing van het Koninkrijk der Nederlanden, gelijk dit in art. 1 onzer Grondwet is omschreven.

Onze Koningin heeft in deze discussie ingegrepen door een Regeeringsverklaring over de toekomstige compositie van het Koninkrijk der Nederlanden, later gevolgd door Haar eerste reis naar Amerika, Haar toespraak tot het Amerikaansche Congres, en meerdere redevoeringen.

De hoofdinhoud, immers het hoofddoel van die redevoeringen was de betuiging: Daar is, verspreid over vier werelddeelen, één ondeelbaar Koninkrijk der Nederlanden. De Koningin heeft den aard en de ontwikkelingslijn van dat Koninkrijk, den samenhang van zijn deelen, beschreven op een wijze, dat Zij in de Amerikaansche pers over het algemeen veel bijval ontmoette waardoor de denkbeelden van Wilkie op den achtergrond zijn geraakt.

Wij zullen op den juridischen aard van den samenhang van Nederland en Indië hier niet diep ingaan. Naar onze meening is, de staatkundige ontwikkeling van Indië nog niet zoo ver gevorderd en is met name de staatkundige en sociologische structuur van Indië nog niet in die mate uitgegroeid dat Indië zonder meer als een gelijkberechtigd partner van Nederland in het rijksverband kan worden beschouwd. Voorshands moet men die gelijkberechtigtheid blijven zien als een gelijkberechtigtheid in wording.

Van veel meer belang is thans het hoofdpunt, het integrale behoud van ons rijk. Het feit dat men in Amerika de vraag kan stellen, zooals het daar in een tijdschrift geschiedde: Moet Koningin Wilhelmina Haar Rijk teruggegeven worden? moet ons doen begrijpen dat er hier meer noodig is dan alleen de staatkundige wijsheid van onze Koningin, dan het bepleiten van ons recht. Dat recht moet bevochten worden.

Wanneer men in Amerika zegt: Moet Indië aan Nederland worden teruggegeven? dan moeten wij daar niet met „ja” op antwoorden, maar dan moet heel Nederland zeggen: Er kan geen sprake zijn van een teruggeven van Indië door Amerika of Engeland aan Nederland; er kan, alleen sprake zijn van de herovering van Nederlandsch-Indië op Japan.

Dat is alleen het heele probleem en daarmee is het opgelost ook. De zaak moet zoo gezien worden: Tengevolge van den aanval van Japan zijn de Philippijnen, Malakka, Oost-Indië, en Birma gelijkelijk tijdelijk verloren gegaan. In de verdediging van deze gebieden heeft Nederland met leger, vloot en luchtmacht, vooral met de beide laatste, belangrijke bijdragen geleverd. Nederland heeft zich oogenblikkelijk solidaar verklaard toen Engeland en Amerika aangevallen werden. De Nederlandsch-Indische luchtmacht met name heeft krachtig meegedaan aan de verdediging van Malakka en Singapore. De Nederlandsche vloot is (ten deele) ondergegaan in de verdediging van Indië en van Australië.

Straks komt de tijd, waarop al de verloren gebieden op Japan zullen worden heroverd en dat Japan zelf zal worden afgestraft. Die strijd is nu reeds aan den gang. Aan dit offensief doet Nederland mee en zal Nederland straks na de bevrijding van het Moederland met al zijn kracht meedoen, zooals en meer nog dan het tevoren aan het defensief heeft meegedaan. Het komt hier op neer: Indië zal niet aan Nederland worden „teruggegeven“, maar Nederlandsch-Indië zal mede door Nederland worden heroverd.

Zooals er een gezamenlijk defensief was ten behoeve van ieders bedreigde gebied, zoo zal er ook een gezamenlijk offensief zijn om ieders gebied te herwinnen.

* *

In een artikel van Dr. H. J. van Mook, den minister van Koloniën, in „De Wervelwind“ van April 1943, wordt de zaak precies zender gezien als wij hierboven schetsten. Dr. van Mook schrijft aangaande onze bijdragen aan de herovering van Indië het volgende: „In Australië en Britsch-Indië, de beide bolwerken in het Zuiden tegen het door Japan bezette gebied, groeit onze militaire en burgerlijke deelneming aan den strijd en aan de voorbereiding van de herovering voortdurend. Onze vloot opereert in al deze wateren; de K.P.M.-schepen zijn onmisbaar voor het transport in deze eilandenwereld; onze luchtmacht is sinds eenige maanden weer — ook boven Indië — in actie; onze transportvliegers zijn op vitale trajecten ingeschakeld“.

En verder schrijft Dr. van Mook: „Tot slot nog één opmerking. Wij zullen ons noodzakelijk aandeel in den strijd, de overwinning en den herbouw van het Koninkrijk niet kunnen opbrengen, noch in Europa, noch in het verre Oosten, zonder de directe en daadwerkelijke medewerking van het bevrijde volk van Nederland. De krachten ontplooid in den strijd tijdens de bezetting, zullen terstond na de bevrijding van Nederland moeten worden gericht op den strijd overzee“.

* *

Wij onderschrijven deze conclusie van Minister van Mook. Velen onder, die hun leven thans besteden in den strijd tegen den Duitscher, branden van begeerte om, zodra de Duitscher zijn hielen gelicht heeft, per eerste gelegenheid naar de Oost te trekken om Indië te helpen heroveren.

Nog dezer dagen schreef iemand die om de zaak der vrijheid tot een zeer langdurige tuchthuisstraf is veroordeeld: „t Volgend jaar om dezen tijd vecht ik in Indië“.

Wij begrijpen en het heele Nederlandsche volk moet begrijpen, dat deze oorlog niet eindigt met de bevrijding van Nederland, maar dat hij dan in militairen zin voor ons pas goed begint. Wij gevoelen er niets voor om alleen maar Engelsche en Amerikaanse troepen af te lossen als de hitte van den strijd voorbij is, door bezettingstroepen voor Duitschland te leveren; om alleen maar verraders en oorlogsmisdadigers te gaan bestraffen. Wij willen erbij zijn, wij moeten erbij zijn, als het om de herovering van Indië en andere Oost-Aziatische gebieden gaat.

Wij begrijpen zeer wel dat er hier moeilijkheden zijn; dat men na de bevrijding van het moederland niet maar zó een, twee, drie, een compleet modern gemechaniseerd leger uit den grond stampt. Onze eerste zorg moet echter zijn: Een keurcorps voor Indië. Nederland krioelt van Jongens van Jan de Witt. Daarom moet alles er op gezet worden dat de eerste parachutisten, die in Indië uit de lucht komen vallen, Nederlanders zijn; dat tot de eerste stoottroepen, die in Indië aan wal gezet worden, Nederlandsche eenheden zullen behooren; dat de eerste schepen, duikboten en vliegtuigen, die Indië binnen zullen vallen, eenheden van de Nederlandsche vloot, duikvloot en luchtmacht zullen zijn.

Wij weten dat wij het zonder Engelschen en Amerikanen niet af kunnen. Wij zien ook de moeilijkheid om dit te organiseren. Maar het moet. Want het gaat hier om ons recht, dat wij zelf bevechten moeten en dat wij niet cadeau willen krijgen.

* *

Wij zien dezen oorlog als één geheel. Daarom zijn wij zoo verheugd als wij hooren dat bij de inval op Sicilië de Nederlandsche vloot opereert. Dat vergoedt ons eenigermate het wrange gevoel, bij onze vreugde en dankbaarheid, als wij straks Engelschen en Amerikanen in Nederland zien landen. Maar ook dan verwachten wij onze vliegdiens, onze vloot, onze mariniers voorop! Wij zouden de Nederlandsche brigade in Engeland stellig niet vriendelijk begroeten als zij niet meer wist te doen dan straks in het kielzog van Engelschen en Amerikanen de Noordzee over te steken. Voor het bestraffen van landverraders en bezetter spelen hebben wij hen heusch niet nodig. Maar wij verwachten hen onder de geallieerden als de eersten hier om den Duitscher te slaan.

En in denzelfden geest, op dezelfde manier en met hetzelfde doel willen wij straks naar Indië!

Want Nederland moet niet weer opgezet worden, maar Nederland moet herrijzen!

VERJAARDAGEN KONINKLIJK HUIS.

De zomermaanden brengen een aantal verjaardagen in ons Koninklijk Huis. Op 29 Juni verjaarde Prins Bernard. 5 Augustus hopen wij den geboortedag van Prinses Irene te gedenken. 31 Augustus is de dag van H.M. de Koningin.

Een nationaal familiefeest op Nederlandschen bodem is ons vorstelijk Huis dit jaar helaas nog niet beschoren.

Voor het volgend jaar is dit de wensch van het Nederlandsche volk.

HET EENHEIDSFRONT DER KERKEN.

Met groote blijdschap hebben wij kennis genomen van de voortreffelijke houding, die de christelijke kerken in Nederland gezamenlijk hebben aangenomen jegens het anti-christelijk drijven der nationaal-socialistische machthebbers.

Wij denken hierbij met name aan den brief, dien de kerken tot den Rijkscommissaris hebben gericht over de sterilisatie van Joden. Deze brief draagt een profetisch karakter. Zij omschrijft het misdrijf, dat de Duitschers hier begaan, in onomwonden en zuiver christelijke taal:

„De sterilisatie beteekent zoowel een onteering van de goddelijke geboden als van de menselijke rechten; zij is de laatste consequentie van een anti-christelijke en volksverwoestende rassentheorie, van een mateloze zelfoverschatting, die een waarlijk christelijk en menselijk leven ondermijnt en tenslotte onmogelijk maakt“.

Wij kunnen er slechts dankbaar voor zijn, dat in den strijd voor de grondwaarden van het christendom hier te lande een zoo breed eenheidsfront bestaat en dat die strijd niet een opportunistisch, maar een principieel karakter draagt.

Daarom te meer betreuren wij het, dat er elementen blijken te zijn die meenen dit eenheidsfront te mogen trachten te breken door antipapistische agitatie. Ons kwam een pamflet in handen, waarin wordt aangezet het overleg tusschen de Protestantsche en de R.K. kerken te verbreken met de verdachtmaking, dat Rome thans zijn kans waar zou nemen en onder het mom van een gezamenlijk protest tegen onchristelijke denkbeelden en handelingen zou trachten zich meester te maken van de leiding van het christendom in Nederland.

Wij gelooven aan de zuiverheid van bedoelen van alle aan het protest der kerken deelnemende onderteekenaars. Wij gelooften, dat zij alle bewogen zijn door de christelijke motieven. En wij gelooven tevens, dat het krijgen van „leiding van het christendom“ — een eigenaardige en onchristelijke uitdrukking overigens — niet door slinksche streken, waaraan wij trouwens niet gelooven, wordt verkregen, doch dat de geloofskracht der Nederlandsche Christenen in de dagelijksche praktijk van het christelijk verzet beslissend is voor den invloed van het christendom in Nederland. Wij keuren deze anti-papistische agitatie dan ook af. Wij wenschen, dat Roomsche-Katholieke en Protestantsche Christenen beide zullen volharden en toenemen in een principieel verzet over de geheele linie en dat zij — overal waar dat mogelijk is — een eenheidsfront zullen handhaven.

DUITSCHER INTIMIDATIE.

In verschillende plaatsen van ons land worden thans razzia's gehouden, veelal door de Grüne Polizei. Met de door velen zoo lang gevreesde en door anderen zoo lang voorgespelde methode heeft men nu kennis gemaakt.

Voor de Duitschers was het resultaat zeer gering. Zoo gering, dat wij ons afvragen, of de heeren al die moeite alleen doen voor de enkelingen, die gepakt zijn.

Wij gelooven dit niet. Neen, het is veeleer te doen om de angstpsychose, die er in Nederland is, als het woord „onderduikers“ wordt gehoord, in stand te houden en te versterken.

Een tweede „doel“ is natuurlijk de redeneering van den karakterlooze ingang te doen vinden: „Ik meld me niet, want onderduiken is niet vol te houden met al die razzia's“.

De proef op de som is niet ongunstig geweest. Want voor 99 % is de angst onjuist gebleken. De greep van de Duitschers was een greep in de lucht. Het onderduiken is niet zoo gevaarlijk, als men zich maar houdt aan den raad, die wij in dit nummer aan de „onderduikers“ geven.

BOERENVERZET.

Van betekenis voor de stad.

Het felt dat Nederland voor een belangrijk deel een agrarisch land is, heeft op het karakter van ons volk onmiskenbaar zijn stempel gedrukt. Wij leven van het land en het land leeft van ons. De economische neergang heeft in ons land door de tijden heen de gevoeligste gevolgen voor het platteland gehad. Daar slaat de polsslag, omdat het Nederlandsche leven met dat van den boer is samengeweven. Van het platteland is dan ook altijd groote invloed op de stad uitgegaan.

Direct hieruit is de conclusie gewettigd, dat het van groot belang is, dat de verzetskracht van den boer tegenover de Duitsche overheersching sterk en gezond blijft.

Gelukkig mogen we zeggen, dat er op dit punt nog niet veel reden tot klagen heeft bestaan, althans tot op dit oogenblik niet. De boeren hebben zich mannen getoond toen men hen, tegen hun wil, volkomen onnoodig en rechteloos, in den Landstand bombardeerde. Van heel deze nazificeeringsorganisatie is niets terecht gekomen. Roskam is boerenleider zonder boeren en straks is hij, nu de gestolen gelden zijn opgemaakt en de aanslagen van den Landstand, die de boeren ter betaling zijn opgelegd, niet inkomen, ook nog boerenleider zonder geld. Vermoedelijk zal hij zich in deze laatste positie goed thuis gevoelen, omdat hem dat duidelijk herinneren zal aan den tijd toen hij als bakker eenige malen failliet geggend en dus bakker zonder geld was. Is het wonder dat de boeren van zijn leiding niets moeten hebben?

Maar het boerenverzet is ook altijd behoorlijk sterk geweest als het ging om den oogst. Een „productieslag” heeft Nederland niet kunnen leveren en cijfers zijn daaromtrent nooit gepubliceerd. Dit was trouwens ook de grootste dwaasheid omdat de Nederlandsche productie op landbouwgebied met de beste ter wereld wedijverde. Men heeft evenwel den Nazi's de hoogere productiecijfers niet gegund en daardoor heeft men den vijand ook niet aan een hooger percentage goederen geholpen dan er toch al reeds uit ons land werd gestolen. De boeren produceeren, goed, maar het meerdere, dat wellicht verkregen werd door intensiever in gebruik nemen van beschikbaar land, plus een deel van de oude productiecijfers, langs onofficiële wegen onder het volk gebracht. Als er dan ook in de nazi-propaganda ergens gesproken wordt van de „opmerkelijk goede gezondheidstoestand” van ons volk, dan danken wij dat (als het waar is) niet aan het schrale beetje dat zij ons laten, maar wel aan de verzetskracht van de boeren en de tuinders, die duizenden K.G. van hun producten onder het volk brachten, alle nazidreigementen ten spijt.

Voorts herinneren we ons met trots de boerenhouding bij de spannende stakingsdagen in Mei. Het groote verzet, waarvan de Duitschers verstomd stonden, brak uit op het platteland, waar vrijwel geen politie was te bekennen. Daar verwachtte men het niet. Had de stad deze houding volledig overgenomen, de chaos was compleet geweest. De boeren hadden de leiding.

Nu doorzetten.

Hoewel we dankbaar zijn voor wat we hierboven constateerden, dit wil nog niet zeggen, dat de boeren nu op hun lauweren kunnen gaan rusten. Eigenlijk moeten we zeggen: de strijd is nu pas goed aan den gang. 't Wordt voor den boer nu pas vechten.

Wij denken allereerst aan het feit, dat de voedingstoestand van het volk zienderogen slechter wordt. Men behoeft maar in de holle oogjes van de stadskinderen te zien om den honger eruit te lezen. De verzwakking neemt toe, t.b.c.-gevallen vermeerdere onrust-barend, epidemien bedreigen de centra. De nood stijgt ten top.

Van den boer moet het nu komen! De veelevering heeft catastrophale gevolgen, omdat daardoor vleesch, vet, boter en melk wordt weggevoerd naar 's vijands gebied. De leveringen nemen bovendien zulk een omvang aan, dat de weidebedrijven te gronde worden gericht. Daar moet men niet meer aan meewerken. De boeren moeten niet meer op de eerste vordering hun vee gaan brengen. Ze moeten evengoed als op ander gebied dit standpunt innemen:

„Wil de vijand het stelen, goed, maar dan zal hij het moeten halen, brengen doen wij het hem niet meer”. Het is verheugend, dat men in Friesland reeds in grooten getale tot dit standpunt gekomen is. Daar krijgt men het vrijwillig niet meer. Laten de overige boeren zich bij die houding aansluiten. Weigert vee te leveren en vertraagt ook langs dezen weg de economische operaties van den vijand.

In dezen geest moeten ook de andere groepen van onze plattelanders een besluit nemen ten aanzien van de andere producten: Koren, aardappelen, groenten en fruit, allemaal belangrijke voedingsmiddelen voor ons volk. Van sommige artikelen gaan groote hoeveelheden weg: b.v. van peulvruchten 80 % en van koolzaad

alles wat er meer is dan 7½ K.G. per hoofd. Dat is nogal wat. Laat het niet meer wegstelen, maar brengt het met grooter hoeveelheden dan tot nu toe, langs den rechten weg tot ons volk. Hier moeten de boeren en de tuinders hun Nederlandsche roeping vervullen: **Nederland voedt zichzelf en geen Duitschers**, die destijds, toen wij geen mogelijkheden voor den afzet hadden, de grenzen afsloten. Die ons toen in de ellende dreven en nu door ons trachten hun standje te redden.

Wij moeten hier wel den vinger leggen op een ernstige wondplek n.l. dat de prijzen van deze producten het redelijke niet mogen overtreffen. Tegen een goeden prijs heeft nu geen mensch bezwaar, maar fantastische prijzen als op vele plaatsen worden geheven, dienen signaleerd te worden. Dat is parasiteeren op den nood van zijn medemens, zichzelf rijk werken ten koste van den ondergang van den naaste. Nu is er nog de gelegenheid om deze schandvlek van den boerenstand af te wischen. Het mag niet voorkomen dat een gedesillustioneerde, zooals we dezer dagen hoorden, in zijn noodtoestand uitriep: „De boeren naar Vught en de joden eruit.”

Helpt uit zuivere nationale motieven. Voedt het volk en bestrijdt eigen te verafschuwen geldzucht.

Vallen in eigen zwaard.

Er is een ander probleem, dat nu vooral vlak voor den oogst nijpend wordt n.l. dat van de arbeidskracht. De vijand is bezig hier in zijn eigen zwaard te vallen. Hij voert nu op groote schaal arbeidskrachten weg, die in feite niet kunnen worden gemist. De boeren zijn zoo dom geweest hem een handje te helpen en in ruime mate Ausweise gaan halen, doch dat laten we nu maar rusten. We kunnen slechts constateren, dat tal van jonge frissche krachten als slaven worden weggevoerd. Straks zullen stadsjongens, wier handen verkeerd staan voor het landwerk, via den N.A.D., op de boerderij aan het werk worden gesteld. Schoolkinderen komen verder in aanmerking om aardappelen te rooien en andere „oogsthulp” te verrichten. Zoo exploiteert men onze kleine kinderen voor hun onheilighoofdoel: Nederland er onder te brengen en Duitschland te doen zegevieren. Het is immoreel en goddeloos.

We moeten allen tezamen daartegen in verzet komen. De ouders moeten hun kinderen voor dit doel niet afstaan en de boeren moeten die kinderen, noch de leden van den Arbeidsdienst, op hun land toelaten. Wie het wel doet, steunt den vijand in zijn streven, helpt hem aan de overwinning en werkt aan zijn eigen ondergang. Nationaal gezien is dit niet te dulden, christelijk gezien is het ongeoorloofd. Daarom zij het advies: Doet het niet, geen arbeidsman en geen kind op het land.

Het vraagstuk is daarmee de wereld niet uit. In veredelde tuinbedrijven hebben we gezien, dat een tuinder, die geen werkkrachten meer had om zijn oogst te plukken, de particulieren op zijn land

en in zijn kassen toeliet den pogst weg te halen, natuurlijk tegen betaling. In het klein is dit een prachtoplossing, in het groot is ze niet te aanvaarden, omdat het onmogelijk is ieder eenige mudden aardappelen voor zichzelf te laten rooien.

Wat dan? Wel niets! Tot zijn eigen schade moet de bezetter ervaren dat het wegvoeren van arbeidskrachten van het platteland een zwaard is waarin hij zelf valt en dat hem ook vernietigt. Zoo goed als hij voor de opruimingswerken in Duitschland, na de bombardementen en de vernietiging van de stuwdammen, arbeidskrachten van zijn verdedigingswerken moest requireeren, zo goed moeten de boeren hem dwingen zijn verdedigingswerken in den steek te laten om eerst aandacht te gaan besteden aan den oogst. Om met de Duitschers te spreken, het is alles maar een kwestie van begrip. Bij een sterk aaneengesloten verzet moet dit mogelijk zijn.

Weest ervan verzekerd dat, als dit jaar de kinderexploitatie slagen zou, dat een volgende gelegenheid nieuwe contingenten, nog jongere kinderen, zullen worden „ingezet“.

Dan gaat het zwaard ons verteren en het zwaard moet hemzelf treffen. Weest sterk en houdt vol!

Niets onverschillig in den krijg.

Ten slotte moeten de boeren thunders bedenken, dat in dezen totalen oorlog niets onverschillig is. Alles moet medewerken den vijand te benadeelen en zijn positie voor den slag zoo slecht mogelijk te maken. Geen gepraat van: „wat baat dit alles, laten we liever rustig blijven en onze krachten sparen tot straks, dan gaan we weer bouwen“. Bij zulk een redeneering laat men een ander de kastanjes uit het vuur halen en verzekert men zichzelf een positie voor de toekomst. Dat is de taal van den lafaard, zelfbescherming en eigenlust, anders niet.

Nu hebben wij oorlog en een oorlog van een totalitair karakter. De vijand heeft die zelf over ons uitgeroepen, hij heeft ons zelf aan het front geroepen. Wij hebben dat niet gewild. Welnu, dat hij zijn oorlog dan ook hebbe!

Daarvoor is niets onverschillig, ook geen mud tarwe, rogge of gerst, geen kilogram koolzaad of aardappelen, geen pond boter, geen liter melk, ook geen bloemkool en geen worteltjes, in letterlijken zin, geen appel en geen ei. Niets!

Alles in het boerenverzet moet medewerken aan de overwinning en het redden van de volkskracht.

Nu moet de boer zijn historische roeping vervullen, zijn verzetskracht toonen en de terugslag daarvan zal gezien worden in de stad.

BOEREN, denkt erom, dat gij de quitanties van den Landstand niet betaalt.

ARBEIDSINZET VOOR ONDERWIJZERS.

Seys-Inquart heeft aan het Departement van Opvoeding medegedeeld, dat 20% van het onderwijzend personeel in aanmerking zal moeten komen voor de maatregelen van krijgsgevangenschap en arbeidsinzet gezamenlijk.

Ook op het Departement heeft dit groote ontsteltenis gegeven. Niet omdat 20% van de onderwijzers voor den vijand zal moeten gaan werken. Uen ik zouden ons in de eerste plaats afvragen, wat moet er nu met al die onderwijzers gebeuren, hoe houden wij ze hier? Maar dit is een echt leeken-standpunt. Voor den ambtenaar is het het ergste, dat het onderwijsapparaat wordt ingekrompen.

De ironie van het geval wil n.l. dat door deze maatregel alle „verbeteringen“, waarmede Prof. v. Dam en zijn trawanten ons onderwijs hebben gezegend, met een slag ongedaan wordt gemaakt. De verlaging van de leerlingenschaal wordt immers meer dan teniet gedaan. Het voortgezet lager onderwijs deed het aantal schoolgaande kinderen toenemen, maar nu zal het aantal leerkrachten, inplaats van ook te stijgen, nog dalen.

Er is op het Departement in de afgelopen weken al heel wat over deze maatregel afgezucht. Het is echter typeerend, dat men elkaar niet vroeg „wat moeten we doen?“, maar „wat moet ervan terecht komen?“ Doen, wat zal een ambtenaar nu anders doen dan gehoorzamen? En zoo is dan Prof. v. Dam — die niet voor niets reeds van zijn studenten den bijnaam „Jan Pudding“, ontving — afzuchtend aan het werk getogen. En gelukkig heeft hij alle medewerking van zijn ondergeschikten. Hij vroeg binnen een week advies van de hoofdinspecteurs, hij kreeg het al na 5 dagen. Het advies was ook al vol zuchten en klagen en de inspecteurs drongen er op aan, dat Prof. v. Dam toch zal trachten te redden, wat hij kan. (Dat zal de Prof. ongetwijfeld probeeren, maar het bezwaar is, dat de Prof. niet zoo bar veel kan). Geen mensch, althans geen ambtenaar, die eraan zal denken om er de zaak bij neer te gooien.

O neen, dat is de eer van ons ambtenaren-corps te na. Geen Duitscher zal ooit kunnen zeggen, dat het Departement van Opvoeding niet opgewassen was tegen de toebedeelde taak. Al is het dan met tranen in de oogen (heusch, ze zijn niet zoo slecht), de ambtenaar zal zorgen, dat de gegeven opdrachten stipt op tijd en veel deugdelijker, dan een Duitsch apparaat het ooit zou kunnen, worden uitgevoerd. Indien zij bij de berekening van 20% van het onderwijzend personeel een breukgetal krijgen, zullen ze het naar boven afronden, geen twijfel aan.

* *

Laten de besturen en onderwijzers intusschen niet te hard schelden op de ambtenaren. Zij zelf hebben de taak van het Departement belangrijk verlicht. De schoolhoofden, die bij de driemaandelijke mutatiestaat eigenmachtig de namen, adressen en bijzondere omstandigheden van elk hunner onderwijzers hebben opgegeven, begrijpen nu toch hopelijk wel, waarom zij die gegevens niet hadden moeten verschaffen. En alle onderwijzers, die een Ausweis hebben aangevraagd en verkregen, werden dezer dagen verrast met een Departementaal briefje of zij hun Ausweis maar op willen sturen. Er zijn nog onnoozelen, die denken dat dit een heel onschuldige ordemaatregel is. Vergis U niet, het is de bedoeling om deze Ausweise te gaan schiften, want ook in dit geval is de heele Ausweise-beweging niet anders geweest dan een verkapte en succesrijke registratie.

Het zal dus een harde dobber worden voor besturen en onderwijzers. Prof. v. Dam en zijn Departement zullen slaafs en mechanisch de bevelen van de Duitschers uitvoeren. (Een enkel voorbeeld: in hun bovengenoemd advies wijzen de hoofdinspecteurs erop dat niet geheel duidelijk is, of men 20% van de onderwijzers wil hebben, dan wel 20% van het onderwijzend personeel, d.w.z. van onderwijzers en onderwijzeressen samen, een niet onbelangrijk verschil. Maar wat willen nu deze „ambtenaren“: dat Prof. v. Dam aan de Duitschers zal vragen of het goed is wanneer hij alleen maar 20% van het aantal onderwijzers levert. Prof. v. Dam zal dat advies ongetwijfeld opvolgen en niet de pet in de hand bij Seyss-Inquart gaan vragen wat deze ervan vindt. Inplaats van eenvoudig te doen alsof het vanzelf spreekt, dat alleen maar 20% van het aantal onderwijzers is bedoeld, en verder niets te vragen. Maar ja, zulke verantwoordelijkheden neemt een ambtenaar van Opyoeding niet op zich!)

Besturen, bereidt U dus op alles voor. Geeft geen enkele inlichting meer, welke de wegvoering van onderwijzers kan vergemakkelijken. Onderwijzers, tracht nu niet om voor Uzelven nog een uitzondering te verkrijgen, want ge maakt daardoor alleen Uw uitsprekende oproeping te zekerder.

Voor de zomervacantie kan het Departement weinig meer doen. De zaak zal dus tijdens de vacatie haar beslag moeten krijgen. Roept men de onderwijzers in dien tijd op dan zal hun wegvoering allicht minder opschudding verwekken.

Zorgt daarom, dat de onderwijzers tijdens de vacatie ook werkelijk „met vacantie“ zijn. Maar laat hun dat niet verhinderen om voortdurend contact te houden met hun besturen en collega's, opdat men bij het eerste alarm aanstonds kan beraden, wat ons in elk afzonderlijk geval te doen staat.

Want er zijn nog mogelijkheden genoeg om de wegvoering te bemoeilijken en zelfs te vrijdelen. Hier is het niet de plaats, dat uiteen te zetten (wij weten niet, aan wie dit stuk alzo onder oogen zal komen), daarom juist dienen ook tijdens de vacatie besturen en onderwijzers naastig contact met elkaar te houden. Geen overijling, geen onderduiken bij het eerste briefje dat men in zijn bus vindt, maar rustig en kalm beraad, hoe men zich het best buiten de greep van de arbeidsbureaux houdt.

DE BENOEMINGSVERORDENING.

Als eerste betaling op het contingent onderwijzers, dat hij voor Duitschland leveren moet, heeft Prof. v. Dam aan de arbeidsbureaux de namen doen opgeven van die onderwijzers, die in strijd met de beruchte benoemingsverordening zijn benoemd.

Wij willen daar nu niet te veel over zeggen. Alleen dit. Prof. v. Dam heeft bij vele menschen de naam, dat hij in den grond van zijn hart nog wel een goedwillend Nederlander is, die in den strik van zijn eigen ijdelheid is gevangen. Deze opvatting is thans wel afdoende weerlegd.

Iemand, die een principiële strijd, als die om de benoemingsverordening, tenslotte tracht te beslissen door een oproeping voor den arbeidsinzet, iemand, die het in den geestelijken strijd tracht te winnen door bruto geweld, zoo iemand is geen Nederlander meer, maar kan aanspraak maken op de Deutsche nationaliteit *honoris causa*.

BINNENLANDSCHE KRONIEK.

De dood van Schmidt.

Tot de dingen, die in de afgelopen periode het sterkst de aandacht trokken hier in het binnenland, behoort de dood van den Commissaris Generaal Schmidt. Het valt ons eenigszins moeilijk in de gegeven situatie aan de officieel opgegeven doodsoorzaak te gelooven.

De spanningen, die er in Deutschland heerschen tusschen de SS en de partij, hadden ook in Nederland hun duidelijke reacties. Schmidt, die in het bezettingsregime zoo ongeveer de rol van eerste minister vervulde, vertegenwoordigde de partij. Als zoodanig was hij de tegenspeler van Rauter; dié hier aan het hoofd der SS staat. Tot dusverre was het Schmidt gelukt zijn positie tegenover Rauter te handhaven. Maar het begon moeite te kosten. Want de invloed van de SS neemt nog steeds toe. De SS is voorstander van het groote Germaansche rijk. Daarbij is voor een zelfstandig Nederland geen plaats. Schmidt verdedigde het meer conservatieve standpunt van het groot-Duitsche rijk, omringd door een kring van vasalstaten. Vandaar, dat hij Mussert en de N.S.B. ondersteunde. Wij weten uit de gebeurtenissen in de N.S.B., uit het conflict Mussert—Feldmeyer, hoe intens labiel de positie van Mussert en zijn beweging echter geworden was. Mussert heeft aan de alarmklok getrokken in de N.S.B.-vergadering van 5 Juni. Maar daarna werd hij gedwongen samen met zijn tegenstander Feldmeyer in een tweede vergadering zoete broodjes te bakken.

Kort daarop volgde de onnatuurlijke dood, onder raadselachtige omstandigheden, van Musserts beschermheer Schmidt. Wij verstonden het, dat Mussert hier in een bijzondere mineurtoon de lijkzang aanhief. Musserts rijk is uit, voor den uchtend van zijn bloei is het reeds vergaan.

Voor ons is dit geen reden tot blijdschap. Indien Schmidt door de SS vermoord is, betekent dit slechts, dat het Germaansche radicalisme nog meer dan tot dusverre de overhand zal krijgen, dat de Jacobijnsche terreur nog sterker zal worden. „Het gaat om het leven van ons volk”, zeide minister Gerbrandy. Wanneer de militaire omstandigheden het niet verhinderen gaan wij een schrikbewind der SS tegemoet, dat zijn weerga in Nederland nog niet heeft gevonden.

Een troost is er in dit alles. In het gebeurde zien wij de kiem der ontbinding van het nat. soc. regime woekeren. Het woofd van Groen van Prinsterer, dat de Revolutie haar eigen kinderen verslindt, wordt weer eens werkelijkheid.

En moge bij dit alles blijken, dat de lijdelijke weerstand en de christelijke ongehoorzaamheid aan een heidensch streven, waarvan onze minister-president sprak, gestadig toenemen.

De artsen-strijd.

De strijd der artsen trok in de afgelopen weken weer eens sterk de aandacht. De artsen hadden nl. een brief gericht tot den Rijkscommissaris, waarin zij lucht gaven aan hun verontwaardiging over het feit, dat de bezettende macht hun de vrijheid ontnomen heeft hun beroep of bevoegdheid neer te leggen, zonder de goedkeuring der autoriteiten.

Terecht vermoeden de artsen hierin een poging van den bezetter om hen weer te dwingen tot het lidmaatschap van de Artsenkamer. Immers indien die dwang absoluut zou worden, is neerlegging van het beroep uiteindelijk het laatste doeltreffende verweertmiddel. Wordt het neerleggen van het beroep aan goedkeuring gebonden, dan is neerleggen zonder goedkeuring volgens de Duitschers sabotage. Daardoor droeg deze maatregel van den bezetter net karakter van een eersten stap in de richting van het gedwongen lidmaatschap.

Vandaar dat een 4000-tal artsen den bovenbedoelden brief schreven, die culmineerde in de volgende zinsneden: „Juist deze eed (de eed bij het begin van hun loopbaan afgelegd), die ons bindt aan bepaalde medisch-ethische normen, kan het ons in de toekomst onmogelijk maken aan Uw eischen te voldoen. Mocht het zoover komen, dat aan ons, artsen, onaanvaardbare eischen worden gesteld, dan zou het kunnen zijn dat wij, ongeacht Uw dreigementen, vrijheid en leven in de waagschaal moeten stellen”.

Op grond van dezen brief werden een groot getal artsen (ongeveer duizend?) gearresteerd en naar Amersfoort gebracht. Het schijnt, dat de Rijkscommissaris zich persoonlijk door dezen brief beleedigd achtte.

Blijkbare werden de Duitschers echter toch met de gang van zaken verlegen. Want de arrestatie der artsen had praktisch een artsenstaking tot gevolg, doordat niemand zich meer veilig voelde en alle artsen onder water gingen. Daarom heeft men nu de artsen

weer vrijgelaten, nadat zij in een nieuwen brief hadden betuigd, dat zij met hun protest niet bedoeld hadden, eenige politieke actie te voeren tegen de bezettende macht, noch op eenigerlei wijze beleedigend tegenover de persoon van den Rijkscommissaris op te treden. Voorts verklaarden zij, het te betreuren, dat hun protestbrief, door den toon waarin deze was gesteld, als grievend en beleedigend kon worden aangemerkt. Uit het gebeurde trekken wij de volgende conclusies:

1. De artsen hebben hun protestbrief niet ingetrokken.
2. Zij hebben slechts aangaande den vorm van den brief min of meer een excuus gemaakt, dat naar onze meening door dien vorm niet gerechtvaardigd was.

3. De bedreiging van de artsenkamer blijft bestaan. Wij wenschen de artsen sterkte toe bij den verderen strijd, die hen nog wacht. Laten zij blijven volharden bij hun tot dusverre zoo kloeke houding.

En het Nederlandsche volk begrijpe, dat het voor ons erger is, als de artsenstand onder het dwangjuk der nazificering doorgaat dan wanneer de artsen staken. Liever geen geneeskunde dan een nationaal specialistische geneeskunde, die den zieke niet geeft, wat hem toekomt, maar die hem behandelt naar wat het z.g. belang van het ras medebrengt.

De deportaties.

De benauwenis van den arbeidsinzet neemt meer en meer toe. In de weken, die voorbij gingen, werd trein na trein met jonge mannen naar Deutschland gevoerd. In tien dagen gingen er vier treinen per dag, die elk vijf à zes honderd jongelui vervoerden.

En nog is het einde er niet. Wij moeten er mede rekenen, dat er nog meer lichten in haar geheel zullen weggaan. Tot nu toe was dit alleen het geval met de lichten 1923 en 1924. Hier verloren de Ausweise haar geldigheid. Uit een brief van den General-Commissar für Finanz und Wirtschaft aan den Betriebsführer der Nederlandsche industrie van 9 Juni blijkt, dat ook de jaarklasse 1922, in haar geheel zal worden opgeroepen. Ook hier zal geen beroep op Ausweise mogelijk zijn. Verder heet het: „Betreffende de tewerkstelling van diegenen, die in 1921, 1920, 1919, 1918 geboren zijn, zal ik nog nadere richtlijnen geven”. Er zitten dus nog sombere dingen voor ons in het vat. Wij denken hierbij ook aan het feit, dat 20% van de Nederlandsche onderwijzers zullen worden opgevorderd voor de „maatregelen van arbeidsinzet en krijgsgevangenschap gezamenlijk”, gelijk het in een brief van Van Dam heet. (Zie het artikel „Arbeitsinzet voor onderwijzers” in dit nummer).

Bittere nasmaak.

Wij kunnen het begrijpen, dat men bij het apparaat van de Voedselvoorziening, waar men aan de verstrekking van Ausweise, die achteraf Anweise bleken te zijn, heeft meegewerkt, een bittere nasmaak in den mond heeft.

Het moet ons van het hart, dat men zijn houding niet kan goed praten, gelijk gedaan werd, door te zeggen: De Duitschers hebben ons bedrogen, want zij hebben het tegenovergestelde gedaan van wat zij ons beloofden. Zoo kende men de Duitschers toch zeker wel. Iedere Nederlandsche ambtenaar behoort bij zijn doen en laten uit te gaan van het principe, dat de Duitschers onbetrouwbaar zijn en dat elke belofte van hen redelijkerwijze als een leugen te beschouwen is. Slechts op dit standpunt staande kan men als ambtenaar nog nuttig werk vernichten.

Bevolkingsregisters.

Over nuttig werk van ambtenaren gesproken, er is een besluit verschenen van het Hoofd van de Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters, dd. 25 Juni, hetwelk bepaalde manipulaties met bevolkingsregisters onontbeerlijk maakt.

In dat besluit wordt bepaald, dat aan de volgende personen terstond en bij voorrang inlichtingen uit de bevolkingsregisters moeten worden verstrekt:

- 1e. De Beauftragten.
- 2e. De medewerkers van de Beauftragten en de „Fachberater” bij de gewestelijke arbeidsbureaux.
- 3e. De als hulpagenten van politie aan de gewestelijke, arbeidsbureaux verbonden personen.

Bovendien moet aan de hiervoor genoemde personen toegang tot de bevolkingsregisters verleend worden, tijdens de bureau-uren.

Onze conclusie is: Het is een nuttig, een onontbeerlijk werk, wanneer men bevolkingsregisters laat verdwijnen, of vakkundig verminkt of vernietigt. Want wij sterf op het oogenblik aan ons eigen perfect systeem.

ZOO LACHT NEDERLAND.

Er is nog vreugde in Nederland.

Men lacht er maar wat om.

In Amersfoort en in Assen melden zich eenige keeren per week een paar duizend mannen om als krijgsgevangenen te worden geregistreerd. Het zijn maar tientallen die achterblijven.

Zonder aan het leed (mede door eigen schuld) van die dubbele stakkers te denken, lacht men erom, dat er toch maar zoo weinig worden weggevoerd. Wat zijn die Duitschers toch dom, wat hebben we ze weer heerlijk bij de neus. We maken ze maar wat wijs, ze zijn goedgelovig, geven ons een Ausweis en we blijven thuis. Ze krijgen er door onze houding maar een paaf ten slotte.

Zoo lachen de Nederlanders verheugd.

* *

Iemand wringt zich met twee groote koffers te Amersfoort nog juist in een voor vertrek gereed staanden trein.

„Ziezo”, zucht hij verlicht, „het zit er op, ik ben er af”.

Smakelijk lachend vertelt hij dan, dat hij 's middags om half één pas een Ausweis had gekregen. Hij, de slager, had moeite gehad zijn omzet te bewijzen, maar hij had ze wel wat op de mouw gespleet en ten slotte hadden ze hem het ding toch maar gegeven. Toen snel naar Amersfoort en nu om half vijf al klaar: „vrij”.

Hij wordt gefeliciteerd, men lacht hartelijk met hem.

Dan geeft hij college in defaitisme en vertelt aan het heele overvolle balkon met menschen wat het hem gekost zou hebben als hij zich niet had gemeld. Zijn zaak kapot, zijn vrouw en kinderen. De man is enthousiast en niet ongeestig. Men lacht met hem mee.

Zoo lacht Nederland.

De voorman en de kruier in Amersfoort maken goede zaken. De wagen rijdt af en aan van het station naar de Zonnebloemstraat, een afstand van een drie kwartier gaans.

Uit het station stroomden ze met groote koffers.

„Naar het kamp?”

„Laadt maar op jongens”.

Ze gaan zich melden, tegen het overheidsbevel in, ze lachen er wat om.

„Stap maar op jongens”, roept de kruier.

Ze stappen op en rijden mee, dan zijn ze wat eerder in hun krijgsgevangenschap. De kruier en zijn voorman maken goede zaken. Ze lachen in hun vuistje.

Velen van hen komen geregistreerd thuis.

Een van hen richt een koffietafel aan voor bureu en vrienden, een vreugdemaaltijd (historisch).

Er is nog vreugd in Nederland.

* *

25 JULI 1941.

Wat beteekent deze datum? Misschien zijn er lezers, die deze vraag stellen. Voor hen zij medegedeeld, dat alstoen door de Duitschers werd getracht de christelijke en R.K. vakbeweging te brengen onder leiding van Woudenberg, dus van het nationaal-socialisme.

De vakbeweging moest genazificeerd worden. Met het N.V.V. was dat grootendeels gelukt. Op 25 Juli 1941 zou dat geschieden met de christelijke en R.K. vakbeweging. Zou dat geschieden, want het is niet gebeurd. En dat was een leelijke misrekening voor de Duitschers en hun handlangers.

De christelijke vakbeweging is niet ontbonden door de Duitschers; dat hebben de leiders van de christelijke vakbeweging zelve gedaan, toen vast stond, dat hun christelijk beginsel niet meer tot gelding kon worden gebracht in de vakbeweging.

Met opoffering van eigen veiligheid, positie en bestaan hebben zij het sein gegeven aan de leden: Bedankt onmiddellijk! En dat sein, dank zij de goede voorbereiding, werd zoo goed als algemeen opgevolgd. De christelijke vakbeweging hield op te bestaan. Deze even flinke als fiere houding van de christelijke arbeiders heeft groote betekenis verkregen voor ons volksleven.

Daarom mag deze datum, 25 Juli 1941, bij al de vragen en problemen, die in dezen tijd op ons komen aanstormen, toch niet vergeten worden.

De christelijke vakbeweging kan straks herrijzen, omdat zij het vaandel onbesmet heeft weten te houden.

VERBERG DE VERDREVENEN,

EN MELD DEN OMZWERVENDE NIET.

Jesaja 16: 3b.

Een dagelijks beeld uit de treinen:

Jongens, kinderen nog, slapen met zware koffers naar internationale treinen. De stations zijn er vol van.

Ze joelen en ze lallen, ze zingen en ze schreeuwen, ze lachen: ze gaan naar Duitschland en zullen er van maken, wat er van te maken is. De medereizigers hebben haast plezier in de jolijt van de jeugd. Ze lachen wat met ze mee.

Een eindje verder is er een groep uit den Arbeidsdienst, die, omdat ze uniform dragen, minder populair zijn. Ze maken grappen tegen de meisjes en ze zingen, met Deutsche cadans, hun opgedrongen liedjes. Ze lachen en vertellen elkander moppen-uit het kamp.

Elders zit een Hopman uit de N.A.D. Zijn buurvrouw klaagt haar nood. Haar man moet, terwijl hij goed werk had, morgen naar Duitschland gaan werken.

De hopman is een „goete”. „Ze moesten geen van allen gaan”, zegt hij, „het allemaal ver.....” Wat een revolutionair! „Ik ben blij”, klinkt het dan, „dat ik destijds in den N.A.D. ben gegaan. Ik zag het wel aankomen. Nu ben ik nog in Holland”.

En hij lacht, hij is blij.

* *

Hebt ge de foto niet gezien in de kranten, waarop de studenten die zich gemeld hadden in het kamp te Ommen zaten te eten?

Ze lachen achter hun schotel..... aandappelschoep.

Zoo lachen ze allemaal.

* *

Zoo lacht Nederland.

Maar waar lachen we om?

Om onze eigen ondergang.

De man die zich als militair meldt, komt terug en lacht, omdat hij geregistreerd werd en men hem nu precies weet te zitten en men hem halen kan als het „zijn tijd” is.

De kruier helpt ze een handje en hij lacht. Hij verdient eraan. De jongens gaan lachend naar Duitschland en werken straks tegen hun vaderland.

De hopman van de N.A.D. dekte zichzelf, (krijgt) een behoorlijk salaris, helpt de Nederlandsche jeugd nazificeeren en is blij. Hij lacht.

De medereizigers lachen mee. Ze hebben gelijk, er is toch ook nog galgenhumor.

Maar het is den dans om de galg, de lach op de begrafenis, de vreugde op het galgenmaal. Laat ons eten en drinken en vroolijk zijn, want morgen gaan we toch dood.

De lach zal ons op de lippen besterven, als hij die het laatst lacht en die het beste lacht aan de beurt is.

Dan lacht de bezetter.

Met duivelsche consequentie voert hij zijn plannen uit. Nederland meldt en helpt en..... men lacht.

Hij lacht, omdat wij onszelf naar de haaien helpen.

ONS GUERRILLAFRONT.

De guerrillatroepen zijn in Nederland in actie en ze zijn met het offensief al aardig gevorderd.

Ziehier het resultaat.

Vernield werden de gewestelijke arbeidsbureaux te Den Helder, Zaandam, Hengelo (O.) en Wehe (Gr.).

Verdwenen zijn de bevolkingsregisters te Soest, Apeldoorn, Sprang-Capelle, 's-Gravemoer, Exloo, Wormerveer, Leeuwarden en Achtkarspelen.

Gestolen zijn door inbraak de gegevens van de P.B.H.'s te Heeze, Sleen, Zweeloo, Oosterhesselen (Dr.), Naaldwijk, Zuidwolde (Dr.), Hoogeveen en Westerbork.

Verbrand zijn de veiling te Honselersdijk en de radio-opslagplaatsen te Huizen en Lamswaarde, Zuidwolde en Warfpeerveen en de opslagplaats voor levensmiddelen te Zwolle.

Geroofd werden onder bedreiging groote hoeveelheden distributiescheiden, o.a. te Arnhem, Langweer en Doniawerstal.

Wij zien het, dit is na den aanvang te Amsterdam, waar het bureau van het bevolkingsregister in vlammen opging, een respectabele lijst, waarvan wij niet eens zeker zijn, dat ze volledig is.

Deze guerrillakrijg gaat met groote gevaren gepaard en hij kan alleen op een technisch verantwoorde wijze worden uitgevoerd. Maar hij is onze strijd en deel van Neerlands vrijheidsworsteling.

Wij verklaren ons er solidair mee.

DE OORLOG.

(12 Juli 1943)

Enkele weken geleden verklaarde Churchill voor het Lagerhuis dat er in het gebied van de Middellandsche Zee en elders in Europa hard gevochten zou worden nog vóór de herfstbladeren gevallen zouden zijn. Zulks in overeenstemming met zijn redevoering na Casablanca, waarin hij sprak over belangrijke plannen, opgesteld voor de eerstvolgende 9 maanden, dus t/m October a.s.

Sedertdien is de strijd op Sicilië ontbrand en we vragen ons af of het een op zichzelfstaande actie is, of wel de eerste fase van den komende algemeenen strijd. Wij neigen tot de laatste opvatting, en wel op grond van de volgende overwegingen:

1. Het is verkeerd om onder invloed van de Duitse propaganda te geloven dat Engeland nooit zelf offers brengt en steeds, en ook in dezen oorlog, door anderen de kastanjes uit het vuur laat halen. De 1½ miljoen Engelsche dooden in den wereldoorlog van 14—18 spreken een andere taal. Aan het hoofd van het Britsche Rijk staat een oud-beroepsmilitair, die door heel zijn leven een vechttas is gebleven. En die bij alle wenschen om het kostbare Engelsche bloed te sparen, weet, dat geen historische beslissingen van blijvende betekenis zonder bloedige offers verkregen kunnen worden. Als staatsman noemde hij zich nog op 22 Juni 1941 een van de oudste antibolsjewisten. Hij zal wel niet willen toelaten, dat de arbeiders van de heele wereld en ook van Engeland na de overwinning Rusland beschouwen als degeene aan wien zij de bevrijding van het Nat.-Soc. gevaar uitsluitend hebben te danken.

2. De verlenging van den oorlogsduur is géén Eng.-Amerikaansch belang. Immers, Duitsland is voor Groot-Britannië en de V.S. wel de voornaamste maar volstrekt niet de eenige vijand. Zij moeten wel degelijk met Japan rekening houden en het van daaruit dreigende gevaar onschadelijk maken. Wat maakte Japan tot nu toe tot een minder gevaarlijken tegenstander dan Duitsland? Zijn nog veel grooter gebrek aan grondstoffen. Sedert de bezetting echter van Indo China, Siam, Malakka, Ned.-Indië en de Philippijnen beschikt Japan over onbeperkte hoeveelheden olie, rubber, tin, hennep, om van andere grondstoffen niet te spreken. Ondanks tonnagegebrek zal Japan in den loop van de laatste 1½ jaar zeker klaargespeeld hebben om hiervan groote voorraden te verzamelen. Hiermee zal het ongetwijfeld nog een jaar kunnen doorgaan, want zelfs al zou de oorlog in Europa dit jaar nog beëindigd zijn, dan nog zal de aanval in Oost-Azië niet vóór zomer '44 kunnen beginnen. Mocht echter de oorlog in Europa tot vol-
1 jaar duren, dan zou de aanval op Japan vermoedelijk niet vóór zomer 1945 ontketend kunnen worden. M.a.w.: dan zou Japan volle 3½ jaar beschikbaar hebben gehad om zijn bewapening te voltooien. Engeland en Amerika zullen derhalve alles doen om den oorlog in Europa te bekorten.

Het is een andere kwestie of zulks inderdaad mogelijk zal blijken. Men onderschatte niet de moeilijkheden en de hoeveelheid werk, vereischd om de actie van verscheidene miljoenen-legers voor te bereiden. Iedere huisvrouw weet hoeveel voeten het in de gaarde heeft als men een nieuwe huishouding van een jong stel moet inrichten. Men stelle zich nu eens duidelijk voor oogen wat er komt kijken als men in landen zonder groote militaire traditie — de maritieme blijft hier buiten beschouwing — miljoenen-legers uit den grond moet stampen: kaders en officierscorpsen moet vormen, de troepen opleiden, vertrouwd maken met de meest ingewikkelde moderne wapens; de troepen oefenen, niet slechts in de eigen wapen-categorie, maar in samenwerking tusschen de wapens onderling; dan gedetailleerde en op de kaart en in den tijd op elkaar afgestemde plannen uitwerken, voor gelijktijdige actie in drie elementen, te land, te water en in de lucht, — op zoodanige wijze dat niet alleen ieder infanterist zijn complete uitrusting en ieder parachutist zijn spectale wapens bij zich heeft, maar dat op het beslissende oogenblik ook alle commandanten van legers, corpsen, divisies, brigades, regimenten, bataillons, compagnieën, secties en groepen tot de enkele soldaten, toe precies weten, wanneer, waar en hoe zij in actie moeten komen; dat ze vervolgens onderling contact houdende de eenheid van het geheel handhaven en uit de lucht, over water en te land geravitaillieerd worden. Het eigenlijke vechten komt dan pas! Dit ter waarschuwing van ongeduldigen, die, mede onder invloed van Duitse propaganda, blijven zeggen: „Jij Eneglschen doen niets!“ Wat ons betreft, wij blijven bij de overtuiging, dat we met rassche schreden de climax naderen en dat de weder ontbrande strijd aan het Oostfront en de Geallieerde landing op Sicilië slechts het begin vormen van de groote finale. Wanneer eenmaal het gros der Duitse legers zich op zoodanige wijze aan den Russischen tegenstander heeft vastgebeten; dat het zich niet meer kan losmaken — en van dit standpunt bezien is het Duitse begin-succes van een vooruitgedreven wig bij Bielgorod nadrukkelijk gunstig te noemen — dan kunnen wel achter elkaar volgen de Balkan, Italië en het Westen. Het lijkt geen twijfel of

Turkije gaat aan den kant der Geallieerden meedoen. Bosporus en Dardanellen, de toegang tot de „warme havens“ der Middellandsche Zee, vormen sinds eeuwen het meest begeerde doel der Russische politiek. Om deze te mogen houden zal Turkije zijn bijdrage in de overwinning moeten leveren, en wel in den vorm van bloedige offers. Wanneer dan eenmaal de strijd op de Balkan is ont-
ketend, onder, voor Duitsland zoo uiterst precieze voorwaarden — lange verbindingslijnen, onbetrouwbare bondgenooten in Bulgarije en Roemenië, guerillaoorlog in Servië enz. — dan kan het niet uitblijven of ook Hongarije zal zich tegen Duitsland keeren om op het laatste oogenblik de vriendschap der zegerieverende Geallieerden, in de eerste plaats van Rusland, te verwerven. Het is immers tegen zijn zin aan de zijde van Duitsland in den oorlog gegaan, heeft slechts mondjesmaat troepen naar het Oostfront gestuurd en weigert sedert najaar 1942 nieuwe troepen beschikbaar te stellen. Hongarije beschikt over een betrekkelijk goed uitgerust leger van 1½ à 2 miljoen man, dat op het kritieke oogenblik een wel zeer sterke bedreiging in den rug van het Oostfront zou kunnen betekenen. De tegenwoordige zuidgrens van Hongarije is op nog geen 150 km van Ploesti, de voor Duitsland onmisbare petroleumbronnen verwijderd.

Een voorproefje van hetgeen er in de bezette landen gaat gebeuren, als eenmaal de invasie aan den gang is, hebben we gehad in de stakingsbeweging die eind April als een golf over Nederland heeft geveegt. Het Duitse moreel zal ook wel niet ongeschokt blijven, wanneer het Rijk de teleurstelling van een geslaagde invasie zal moeten verwerken. Wat de naaste toekomst brengt, weten wij niet; het eenige wat wij kunnen doen is waakzaam zijn en moed houden.

De Geallieerden aarzelen wel eens en stellen het tijdstip van hun aanval uit, maar wat ze ondernemen is af en voert tot succes. Wat hebben we tot nu toe van de Geallieerde militaire acties gezien? De geweldige nachtbombardementen, Afrika met als slot-effect Tunesië, waar een in prima staat verkeerend As-leger van 400.000 man binnen 4 dagen k.o. geslagen werd, en tenslotte de geslaagde landing op Sicilië. Laten we dus vertrouwen, dat ook de zoo lang voorbereide invasie in het Westen met succes bekroond zal worden.

Een overzicht van den oorlog zou men in Nederland niet als volledig beschouwen, indien daarin niet werd gesproken over den Zeeoorlog. Het alles overheerschend feit is hier de bezwering van het duikbootgevaar. Want van/niet minder is er sprake, blijkens een hoogst belangrijk artikel in „Das Reich“ dd. 4 Juli j.l., waarvan de strekking enkele dagen later door Admiraal von Lütow over de Duitse radio werd herhaald. Volgens de Engelsche radio zijn de scheepsverliezen en van marine en van koopvaardij door nieuwbouw opgevegen en beide onderdeelen van het wapen door middel waarvan „Britannië de zee beheerscht“ zijn even intakt als bij het uitbreken van den oorlog.

Bij het ter perse gaan van dit nummer zijn de eerste berichten over een Russisch offensief doorgekomen. Wij vernemen dat de Russen ten Noorden en ten Oosten van Orel zijn doorgebroken en vorderingen hebben gemaakt.

RAAD VOOR ONDERDUIKERS.

Wij raden onderduikers het volgende aan:

- 1e. Kruip niet weg in een kamertje of schuilhoek, tenzij dan dat het voor korten tijd noodzakelijk is.
- 2e. Doe zooveel mogelijk gewoon, verander van adres, blijf in elk geval niet thuis slapen en beweeg U zoo onopvallend mogelijk.
- 3e. Blijf aan het werk, aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. Zet als student Uw studie voort, voor zoover dat zonder leiding mogelijk is.
- 4e. Maak geen sensatie, hang niet de belangrijke/dappere sinjeur uit, begeef U niet in bravourstukjes en zorg niet met de politie in aanraking te komen.
- 5e. Wees moedig en niet angstig, schik U in de omstandigheden waarin ge verkeert en bezorg Uw gastvrouw geen bijzondere zorgen.

Teekent niet in op de nieuwe Staatsleening. Helpt den dief niet bij het stelen!

Werkgevers, geeft Uw voor arbeidsinzet in aanmerking komend personeel niet op aan het Arbeidsbureau. Blijft zorgen voor Uw ondergedoken personeel.

VERANTWOORDINGEN.

Met hartelijken dank aan de gevers:

Luie Dirk 9.25; NN 5; Oranje 10 en 50; WT 75; Bw 10; JV 30; Antje Jo 38.50; Mol 11; Winston 13.50; Do 110; GA 80; Wiko 10; Soka 50; OG 23; H en B 1000; OBR 10; D 98.75; Hoop op zegen 5; HS 12.50; Snaps 10; Zwarte Hand 15.50; OH 20; W 0.50; AJX 10; Coty 6; BZ 5; WNK 20; LT 2.50; TL 15; DR 4; BB 12; Joka 10; Epe 10; Gerst 106; Het 5; MM 205; Dieppe 5; de flesch 7; Panko 180; FNP 2.50; VEFF 203; B 5; Goering 33.20; T 25; P.D. 10; V 19; HPMW 170; Klaasje 100; BL te V 2.50; no. 11.20; Tida Ada 2.50; G 25; WW 39.50; Victoire 2.50; Vla 10; XXX 50; JG 3.50; Pompeij 25; PM 2.50; Bijltje 27; DM 10; JS 30; Tv 10; SOL 117.50; Mej. 10; Ball 25; Margriet 41; Heureka 25; Arend 70; Meintje 4.50; Mina 10; Vrijbuiters 1 22.50; QQ 10; Twee vriendinnen 10; XX 25; VRW 32; EOD (2 X) 50; EK 10; ARL 31.25; JS 30; MEV 250; VVVZ 34.25; W Boy 1; Jansje A 10; KB 15.35; Bartje 8; FASW 2H 10; MS 20; Henk 10; LVB 25; NN 200, 25, 7.50; GE 10; AX 14, 20; ZZ 10; SH 10; WIN 10; Admirers 25; Victorie 50; S 12.50; GB 40; PIM 21.50; Or 10; R 100; EK 10; RC 22.50; B 12; SCF 10; EW 3.50; BW 2.50; PP 10; Slammat 100; Ouwé Zeeman 10; RS 10; SM 10; Tiger 2.50; Bel 4.50; Mis 1; Kleine Muis 20; AB te Z 3; LL 2.50; ROT 6; Gerard 10; Sto 2.50; TOR 25; no. 45 7.50; PD 250; RO 10; Otto 25; Willy 10; Landsia 50; Oom Paul 24; Sjuut 100; SS 10; 150, 25, 60, 3, 4, 50; Ton 100; Glas 2; Peu gest 100; B 30 en 10; no. 22 40; Coll. Cello 62; Jon 126; Wim 15; KLM 100; Snarf 10; Dijboo 50; Vo 10; Tg 10; Loekie 5; O 10; Avia 100; Cora 10; Joep 6; Rome 81; U 18; AH 5; Perry Co 15; Zestal 20; Zwervers 15; Bijl 2.50; Plato 2.50; DV 2.50; Cel Q 26; G 10; MZA 25.

Dringend verzoek wegens plaatsgebrek en gevaar geen verantwoording in de krant te vragen.

NOOIT DOEN!

Uit berichten uit Duitsland blijkt, dat men daar van tijd tot tijd tewerkgestelde Nederlanders oproept naar het politiebureau, alwaar zij worden aangemaand een vrijwillige verbintenis aan te gaan bij de Waffen SS. Als stok achter de deur wordt gebruikt de mededeeling, dat, indien men hier niet vrijwillig op ingaat, een gedwongen inlijving zal plaats vinden. Indien men dan weerstreft, zal men naar een concentratiekamp worden gevoerd. Het spreekt vanzelf, dat de betrokken jongelui hier moeten weigeren, wat ook de gevolgen voor hen persoonlijk zouden zijn. Zoo mogelijk moeten zij zich wenden om raad tot de diplomatieke vertegenwoordigers van Zweden, de mogelijkheid, die onze belangen behartigt in Duitsland.

RESERVE OFFICIEREN IN KRIJGSGEVANGENSCHAP.

Van de Reserve Officiëren moesten zich voor de krijgsgévangenschap melden ongeveer 8500 personen. Met Ausweis meidden zich 3800. In krijgsgévangenschap werden weggevoerd 363.

De wegvoering van de regimenten minderen is tot nu toe: Grenadiers 780, Jagers 590, I.R.I. 83, 2 R.I. 257, 3 R.I. 180, 4 R.I. 270, 5 R.I. 340, 9 R.I. 40, 19 R.I. 75.

Zoo mogelijk zullen wij in het volgende nummer verdere mededeelingen over de afvoeringen doen.

INSPECTEUR VAN POLITIE TE ENSCHEDE DOODGESCHOTEN.

Zaterdagmorgen 3 Juli omstreeks 8 uur werd de inspecteur van politie v. d. Kaay die eerst eenige weken in functie was, op straat neergeschoten. Hij was op weg per rijwiel van zijn huis naar het bureau.

Van deze v. d. Kaay is bekend, dat hij te Almelo geboren werd en voordat hij te Enschede de functie van inspecteur ging vervullen, was hij te Amsterdam woonachtig. Hij was allermint een gezeene persoonlijkheid en lid van de N.S.B. Hij heeft vele Joden den dood in gejaagd en bedreigde er nog vele anderen.

Van politiezijde is onmiddellijk een uitgebreid onderzoek naar den dader ingesteld, voorzoover wij kunnen nagaan, tot nu toe zonder resultaat. In den nacht van Zondag op Maandag volgend op de schietpartij werden te Enschede twaalf personen gearresteerd en ingesloten.

De „Grüne Polizei“ heeft ook een greep gedaan onder het politiepersoneel ter plaatse, waarbij 30 agenten, die in militairen dienst waren geweest, werden gearresteerd en in krijgsgévangenschap werden gebracht. Ze kregen geen gelegenheid om van hun familie afscheid te nemen.

ARBEIDSINZET VOOR MEISJES.

De arbeidsbureaux roepen nu meisjesstudenten en sommige andere meisjes op voor tewerkstelling binnenslands. In vele gevallen laat men het aan de meisjes zelf over een patroon te zoeken. Daarna moeten zij het resultaat melden aan het arbeidsbureau. Dit laatste onderzoekt dan, of de betrokken patroon niet een arbeidskracht kan afstaan voor tewerkstelling in Duitsland.

Conclusie: Niet melden. Het is medewerking aan arbeidsinzet.

- Men stoot zoo een ander naar Duitsland.
- Men is zelf geregistreerd voor uitzending naar Duitsland.

Van de zijde van den Crisis Contrôle Dienst meldt men ons:

Alles, wat door de controleurs in beslag genomen wordt aan boter, kaas, grutterswaren beheden 10 K.G., moet worden afgeleverd aan den N.V.D.

Hetzelfde geldt voor in beslag genomen groenten en fruit beheden 100 K.G.

Grootere hoeveelheden, die in beslag genomen worden, worden naar adressen gezonden, die grootendeels, zoo niet alle N.S.B. zijn. Controleurs, aan dit volksverraad moogt gij niet medewerken!

U moet weten:

dat de Nederlandsche Maatschappij voor Armenzorg en Weldadigheid en het Fonds voor Bijzondere Nooden zijn opgeheven;

dat het jongenskamp van de N.C.S.V. is opgeheven en de bezittingen zijn verbeurd verklaard ten bate van de Nat. Jeugdstorm;

dat het Jezuïetenklooster te Valkenburg door de Duitse weermacht in beslag genomen, en de daarbij behorende kerk afgebroken is; terwijl de beelden door deze voorvechters van de beschaving van de hoogte in het ravijn gesmeten zijn;

dat de Duitschers een dezer dagen bij een Nederlandsche verzekeringsfirma voor f 800.000.— goederen verzekerd hebben voor vervoer naar Duitsland, die te Amsterdam waren ingezameld voor Rotterdam;

dat tengevolge van de bombardementen in het Ruhrgebied de productie bij de Nederlandsche Fordfabrieken in de laatste twee maanden met ongeveer de helft is teruggelopen; dat zeven autobussen van de E.D.S. te Dedemsvaart gevorderd waren door de Duitse weermacht en binnen 24 uur na de vordering door brand wareg vernietigd;

dat vele radio-opslagplaatsen gedurende den nacht bezoek krijgen met alle onaangename gevolgen van dien voor de met de bewaking belaste personen;

dat alle burgemeesters en Nederlandsche politieautoriteiten de in hun gemeente gelegen openbare gebouwen onder permanente bewaking moeten stellen tot afweer van de toenemende gewapende overvallen en dat de bewakers een dagelijks wisselend wachtwoord krijgen, zoodat niemand zonder levensgevaar kan naderen;

dat er Amerikaansche radio-toestellen worden neergeworpen aan parachutes (o.a. geschied bij Eindhoven en Arnhem); dat Paul de Ruyter en Cissy Speenhof van het Zondagmiddagcabaret (beide Gestapo-agenten) zijn gedood;

dat de burgemeester te Zaandam getracht heeft zijn politiecorps te reorganiseeren, bij welke reorganisatie de politiemannen den eed van trouw moesten afleggen aan de bezettende macht en dat diegenen, die weigerden dezen eed af te leggen in arrest gesteld werden, doch dat op denzelfden dag de P.G. besliste, dat de burgemeester buiten zijn boekje was gegaan, zoodat hij ze weer vrij moest laten;

dat vier agenten te Leiden zijn gearresteerd en naar Vught gebracht omdat zij weigerden artsen in hechtenis te nemen;

dat men in Parijs onlangs 's avonds om 8 uur binnen moest zijn omdat er een zekeren „Schmidt“ vermoord was;

dat Franche bladen, die een officieele verklaring publiceeren, bij de Nederlandsche grens in beslag genomen zijn; dat ook aan krantenbezorgers in hun qualiteit van naaste medewerkers van Goebbels Ausweise zijn verstrekt;

dat een man geheel verdiept in het doel van zijn reis aan het Centraal Station te Amsterdam om een slof aardbeien vroeg, waarop hij prompt van den loketambtenaar een ré-tourtte Beverwijk kreeg.